

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

Tong Yulduzi

2013-yil
28-yanvar
N:4
(66909)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqra boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN – 2010-6092

DIQQAT! DIQQAT!

«ONAJONIM TABIAT» INSHOLAR VA RASMLAR TANLOVIGA MARIHAMAT!

- Ona tabiat menga ilhom bag'ishlaydi, -
deydi Samarqand viloyati, Ishtixon
tumanidagi 1-maktab o'quvchisi
Farangiz OTAQULOVA.

Yurtimiz go'zal, tabiati betakror! Uni bejiz onalarga qiyoslab, «tabiat» so'ziga «onajonim» so'zini egizak qilmaymiz.

Tabiat beg'uborligini asrash, uni kelajak avlodlarga ham sofligicha yetkazishdek ezgu ishlarga oz bo'lsada hissa qo'shish niyatida gazetamiz orqali «Onajonim tabiat» nomli insholar va rasmlar tanlovini o'tkazish yaxshi bir an'anaga aylandi.

Ana shu ibratli an'anani davom ettirgan holda yurtimiz tabiati, atrof-muhiti, atmosfera, yer va suv resurslarini muhofaza qilish, ekologik holatini yaxshilash bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlarda o'quvchilar faolligini oshirish, tabiatga oqilona munosabatni shakllantirish, ekologik madaniyatni yuksaltirish, yosh avlodning murg'ak qalbida ona tabiatga mehr-muhabbat tuyg'ularini uyg'otish maqsadida:

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Badiiy Akademiyasi, O'zbekiston ekologik harakati hamda «Tong yulduzi» Respublika bolalar va o'smirlar gazetasi hamkorligida «Onajonim tabiat» insholar va rasmlar tanlovini o'tkazadi.

Tanlov shartlari quyidagilardan iborat:

1. O'zlari yashab turgan mahalla, qishloq, tuman, shahar tabiati, ekologik muammolari, hamda ularni bartaraf qilishga doir fikr-mulohazalari asosida insho, mavzuga oid chizilgan rasmlar (insholar hajmi 3 qog'ozdan oshmasligi lozim).

2. O'zlari tahsil olayotgan maktab qoshidagi «Yosh tabiatshunoslar» to'garagi faoliyati haqida qisqacha ma'lumot;

Insholaringizni shu yil 15-mayga qadar quyidagi manzilga yo'llang:

Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Indeks: 100129. e-mail: info@tongyulduzi.uz

Qo'shimcha ma'lumot uchun telefon:

244-63-08. Faks: (8-371) 244-38-10

«Onajonim tabiat» insholar va rasmlar tanloviga, deb yozing.

Tanlov 2013-yil, 5-iyun – «Butunjahon atrof-muhit kuni» arafasida yakunlanadi.

G'oliblar Diplomlar hamda homiy tashkilotlarning qimmatbaho sovg'alari bilan taqdirlanadilar.

Ushbu sonnda:

ORTZULARGA BURKANGAN YOSHLIK

O'zbekistonga kelib,
mamlakatingizda chindan
ham yosh avlod tarbiyasiga
alohida e'tibor qaratila-
yotganiga amin bo'ldim.

2-bet

TUNGI «SAYYOH»

Tabiat shunday
yaratilganki, uning o'z
kushandasi, shuningdek, o'z
xaloskori mavjud.

5-bet

HAVASGA MUNOSIB

Shoda-shoda medallari
ko'ksiga yarashib turgan
tengdoshingizga havasingiz
kelyapti-a?!

7-bet

ORZULARGA BURKANGAN YOSHLIK

Zuhra NISHONOVA olgan surallar

O'tgan yili poytaxtimizda bo'lib o'tgan «Yuksak bilimli va intellektual rivojlangan avlodni tarbiyalash – mamlakatni barqaror taraqqiy ettirish va modernizatsiya qilishning eng muhim sharti» nomli xalqaro konferensiyada Yevropaning nufuzli universitetlaridan birining professori bilan suhbatlashganimizda u shunday degan edi:

– O'zbekistonga kelib, mamlakatimizda chindan ham yosh avlod tarbiyasiga alohida e'tibor qaratilayotganiga amin bo'ldim. Zamonaviy uslubda bunyod etilgan bilim dargohlarida farzandlaringizning erkin ta'lim olishayotgani, ularning yuksak iqtidor va salohiyat egalari ekanliklarini ko'rib, bunday o'ziga xos ta'lim tizimidan hatto Yevropaning ko'plab mamlakatlari ham andaza olishi zarur, degan xulosaga keldim...

O'shanda professorning gaplarini tinglay turib, shunday ozod va obod yurtning bir bo'lagi ekanimdan g'ururlangandim.

Darhaqiqat, Istiqlol yillarida Siz aziz bolalar va yoshlarga hukuma-

timiz tomonidan alohida e'tibor ko'rsatilmoqda. Yurtimizning ertasi, istiqboli, kelajagi, suyanchi sifatida Sizlarga katta umid bog'lanmoqda. Kompyuter, internet kabi zamonaviy axborot texnologiyalaridan unumli foydalanib, o'z bilimingizni mustahkamlayotganingiz, sport hayotining ajralmas bir bo'lagiga aylangani esa qalbimizdagi ana shu umidni yanada mustahkamlayapti. Qolaversa, mamlakatimizda turli sport musobaqalari, san'at festival-lari, bilimlar bellashuvi, olimpiadalarning muntazam o'tkazib kelina-yotgani ham o'z iqtidoringizni to'la namoyon etishingiz uchun puxta zamin hozirlamoqda.

Kuni kecha poytaxtimizdagi «Yoshlar ijod saroyi»da bo'lib o'tgan «O'zbekiston Respublikasida yoshlar siyosatini amalga oshirishning dolzarb masalalari» mavzuidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasida ham ta'lim tizimida erishayotgan bu kabi yutuqlarimiz yana bir bor tilga olindi. O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati va yana bir qancha tegishli tashkilotlar tomonidan tashkil etilgan mazkur tadbirda o'qituvchi-murabbiylar, jurnalistlar, talabalar, akademik litseylar va kasb-hunar kollejlari o'quvchilari, qo'ying-chi, yurtimizning eng ilg'or yoshlari ishtirok etdi. Konferensiyada umumta'lim maktablarida tahsil olayotgan ko'plab iste'dodli o'quvchilarning ham dolzarb mavzudagi loyihalari bilan qatnashgani quvonarli, albatta.

– Bugun axborot texnologiyalari asrida yashar ekanimiz, mutolaa madaniyati, kitob o'qish har qachon-

gidan ham dolzarb ahamiyatga ega. Chunki, zamon har qancha taraqqiy etmasin, ilm-fan ulkan yutuqlarni qo'lga kiritmasin, kitobning o'rni va ahamiyati, uning qadr-qimmatini aslo yo'qolmaydi. Bugungi anjumanda ana shu mavzu doirasida ham fikrlashdik, – deydi Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti sovrindori Dilnoza Kattaxonova.

Chindan ham kitob – kamolot cho'qqilarini zabt etishda, ong-u tafakkurni yuksaltirishda Sizning sadoqatli do'stingizdir. Uning beminnat ko'magi orzu va maqsadlaringizga intilishda Sizga ishonch baxsh etadi.

Anjuman ishtirokchilari «Yoshlar ijod saroyi»da tashkil qilingan ko'rgazma orqali yurtimizda yoshlarning ta'lim olishi uchun yaratilgan shart-sharoitlar, imkoniyatlar bilan yanada yaqinroq tanishish imkoniga ega bo'ldilar. O'zlarining dolzarb loyihalari bilan qatnashgan yoshlar tadbir tashkilotchilari tomonidan munosib taqdirlanishdi.

Sa'dullo TURSINOV

– Qizim, gullarni tikayotganingda igna oralig'iga e'tibor bersang, katakchalar bir tekisda ipak bilan yopilib, kashta silliq va jozibali chiqadi. «Iroqi» kashtachiligi bizga onameros, buvimeros kasb. U xalq milliy-amaliy san'atining kamyob turi bo'lganligi uchun hozirda dunyo hunarmandlari e'tiborini tortyapti.

ONAMDEK HUNARMAND BO'LAMAN

– Oyi, unda men ham voyaga yetganimda xuddi sizdek «Iroqi» kashtachiligi bo'yicha hunar egallab, katta shaharlarda o'z ko'rgazmalarimni tashkil etaman. Menga ustozlik qilsangiz bo'lgani.

– Aytganing kelsin... Unutilib borayotgan xalq milliy-amaliy san'ati turlaridan biri «Iroqi» kashtachiligi

yo'nalishini qayta tiklab, rivojlantirib, yurtimiz va xorij davlatlarida namoyish etishda salmoqli yutuqlarga erishgan shahrisabzlik hunarmand ayol – Gulnora Odilova 5 yoshli qizchasi Sug'diyona bilan ana shunday suhbat qurganiga ham ancha yillar bo'ldi. 6 yoshida tikkan kashtasi bilan bog'chadagi tengqurlari o'rtasida o'tkazilgan tanlovda 1-o'rinni egallab, qo'g'irchoq sovg'a olgani Sug'diyonaning hamon yodida.

Bu iqtidorli qizimiz Shahrisabz akademik litseyida ijtimoiy-gumanitar fanlar yo'nalishida tahsil olish bilan birga, «Iroqi» kashtachiligi yo'nalishida mahoratini oshira borib, yangi kashta nusxalarini yaratdi.

Ayni paytda, Sug'diyona Omonova Respublika «Hunarmand»

uyushmasi Shahrisabz hududiy bo'limi qoshida tashkil etilgan «Ustoz-shogird» maktabining eng mohir o'quvchisi. Quyi sinflardayoq maktabdagi ustoz Nabi Muhammadiyevdan arab kashtachiligi va ganjkorlik san'atini o'rgangani kashtachilik sohasida yangi gul va naqshlar yaratishda qo'l keldi. Onasi va ikkinchi ustoz Hafiza Xushvaqtovan o'rganganlarini esa tikkan kashta, so'zana, qopchiq, yostiqlik, ayollar kamzul va nimchalari, sumkalari, oyoq kiyimlarida jilolantirib, jonlantirib barchani hayratga soldi. Uning intilish va izlanishlari o'z munosib bahosini topdi.

2009-yilda tuman miqyosida o'tkazilgan «Eng yosh hunarmand» tanlovida g'oliblikni qo'lga kiritdi. Bugungi kunda uning mahsulotlari respublika miqyosidagi ko'rgaz-

malarda namoyish etilibgina qolmay, balki yurtimizga tashrif buyurayotgan xorijlik sayyohlar orasida ham xaridorir bo'lib qolgan.

Sug'diyona akademik litseyda ham eng namunali o'quvchilardan sanaladi.

Kelajakdagi orzusi diplomat bo'lib, mamlakat iqtisodiyotini yanada yuksaltirish ishiga o'z hissasini qo'shishdan iborat.

Yaqinda u «Yangi avlod» Respublika bolalar ijodiyoti festivalida «Amaliy san'at» yo'nalishi bo'yicha yana g'oliblikni qo'lga kiritdi.

Maqsadlari sari intilayotgan iqtidorli chevar qiz – Sug'diyonaning milliy qadriyatlarimizga bo'lgan qiziqishi, mehr-muhabbati havas qilsa arziguulik.

Maryam AHMEDOVA

2013-yil – Obod turmush yili

BIZ HAM HISSA QO'SHAYLIK

Obodlik ko'ngildan boshlanadi. Buyuk bobomiz Alisher Navoiy aytganlaridek, insonning avvalo, ko'ngli pok bo'lishi kerak. Shundagina u atrofdagilarga ham yaxshilikni sog'inib yashaydi, borliqni obod qilishga intiladi. Yaratuvchanlik, yashnatuvchanlik bizga bobolarimizdan meros an'ana. Tarixdan ma'lumki, dunyoga mashhur Sohbiqiron bobomiz Amir Temur ham obodonlashtirish ishlari bilan shuhrat topganlar. Faqat o'z yurtimizni emas, balki qadamlari yetgan barcha joylarni obod qilganlar.

Biz o'quvchi-yoshlar «Obod turmush» iborasining faqat iqtisodiy emas, ma'naviy jihatlari ham borligini chuqur anglashimiz lozim. U keng ma'noli tushuncha bo'lib, ta'lim-tarbiyada, muomalada, odob-axloqda, vatanparvarlik borasida ham o'z aksini topmog'i lozim. Oilamiz, mahallamiz, qo'yingchi, yurtimizning yanada obod bo'lishiga biz o'quvchilar ham a'lo o'qishimiz, namunal xulqimiz bilan o'z munosib hissamizni qo'shishimiz kerak.

Pokizabonu RAHMATOVA,
Toshkent shahar, Olmazor
tumanidagi 242-maktabning
5-«B» sinf o'quvchisi

MUKOFOT MUBORAK!

Ustoz deganda, ko'z oldingizda onadek mehribon,
otadek g'amxo'r, o'z kasbiga fidoyi inson siymosi
gavdalanadi.

Qizilqum atalmish poyonsiz cho'l bag'ida, viloyat markazidan olis hududlarda barcha shart-sharoitlarga ega maktablarda ta'lim olayotgan biz kabi o'quvchilarning bilimli bo'lishimizda ustozlarimizning mehnatlari beqiyos. Raya Lepesova ana shunday mehribon, jonkuyar ustozlardan biridir. Tumanimizdagi 1-maktabda uzoq yillardan buyon uka va singillarimizga ta'lim-tarbiya berib kelayotgan o'qituvchimiz 2012-yilda «O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi a'lochisi» ko'krak nishoni sohibasi bo'ldi.

Ustozlarimiz biz uchun misoli mayoq. Maktabga ilk bor kelganimizda Raya opaning onalarcha mehribonlik bilan kutib olganlari, qo'limizga qalam tutqazib, harf o'rgatganlari kechagidek yodimizda. Bugun yuqori sinfda tahsil olsak-da, ta'lim-tarbiyamiz haqida hamon qayg'uradi. Fursatdan foydalanib, barcha sinfdoshlarim nomidan birinchi o'qituvchimizni tabriklaymiz: mukofot muborak, aziz ustoz!

O'ljas ISAYEV,
Navoiy viloyati, Tomdi tumanidagi
1-maktabning 7-sinf o'quvchisi

Aziz o'quvchilar, tahririyatimizga har kuni Sizlardan ko'plab maktublar keladi. Ularda maktab hayoti, tarbiya o'choqlarida olib borilayotgan madaniy-ma'rifiy tadbirlar, to'garaklar faoliyati haqida xabarlar bayon etiladi, o'quvchilar ijodidan namunalar yo'llanadi. O'quvchilarimizning adabiyotga mehr qo'yib, qalam tebratishlari bizni nihoyatda sevintiradi, albatta. Biroq ular yo'llayotgan barcha qoralamalarni bekamu-ko'st yozilgan, deb ayta olmaymiz. Risoladagidek yozish uchun yosh qalamkashlar ko'proq o'qib-o'rganishlari, o'z ustlarida tinmay izlanishlari lozim.

Qo'limizda Farg'ona viloyati, Rishton tumanidagi 33-umumta'lim maktabi qoshida faoliyat yuritayotgan «Tafakkur kurtaklari» nomli to'garak a'zolari yuborgan maktub. Shu maktabning 7-«V» sinf o'quvchilaridan Mavlonbek Turdaliyev, Rohilabonu Turdaliyevaning hikoyalarini, Gulchiroy Ahmadjonovanning she'rlarini o'qib, ularning ancha bo'sh ekanligini, qayta ishlanishi lozimligini e'tirof etdik. Shahzodbek Afisherovning «Kattalar ham yolg'on gapiradimi?» maqolasida yong'oq sotuvchi ayol haqida so'z boradi. Yong'oqlarning orasida bir nechtasi puch chiqqani uchun barcha kattalarni yolg'onchiga chiqarib qo'yish yaxshi emas, bizningcha. Qolaversa, sotuvchi ayol xaridorga yong'og'ini chaqib, ko'rsatib sotgan. Keyin, maqolaga sarlavha tanlash borasida ham to'garak rahbaringiz bilan maslahatlashib olsangiz, maqsadga muvofiq bo'lardi. Negaki, sarlavha qisqa va lo'nda bo'lgani ma'qul.

To'garak a'zolaridan 8-«A» sinf o'quvchisi Gulchehraxon Abdurazizovanning yozgan voqeyi hikoyasi bizga ma'qul bo'ldi. Quyida uni e'tiboringizga havola etamiz.

Xatlar bo'limi

QALB POKLIGI

Ravshanjon aslida juda bilimli bola. Ammo biroq dangasaligi tufayli «5»lari orasiga «4» baholar ham aralashib qolardi. U sinf sardori vazifasini egallashga harakat qilib yuribdi. Bu masala shu oy oxirida sinf majlisida hal qilinishi rejalashtirib qo'yilgandi.

Yaqinda sinflariga Anvarjon ismli yangi o'quvchi keldi. U barcha fanlardan a'lo baholarga o'qiydigan, irodasi kuchli, qalbi toza bola ekan. Oz fursatda barcha o'quvchilar bilan yaxshi muomalani yo'lga qo'yib oldi va sinfdoshlari bir ovozdan uni sinf sardorigiga saylashdi. Bu hol Ravshanjonning qalbida alam hissinini uyg'otdi. Anvarni mazax qilib, uyaltirish rejasini tuza boshladi.

Bir kuni jismoniy tarbiya darsida Ravshan boshi qattiq og'riyotganini bahona qilib, ustozdan ruxsat so'radi. Saldan keyin muallim Ravshanjonning ahvolidan

tashvishlanib, Furqatni xabar olib kelish uchun yubordi.

Deraza oynasidan xonaga mo'rallagan Furqat Ravshanjonning o'qituvchining sumkasidan telefonini olib, Anvarjonnikiga solib qo'yayotganini ko'rib qoldi. Lekin bu ish nima bilan tugashiga qiziqib, ko'rganlarini hech kimga aytmadi.

O'qituvchi telefoni yo'qolganini

bilgach, o'quvchilariga qaratib shunday dedi: «Avvalo, hech qaysingizdan gumonim yo'q. Shunday bo'lsa ham, ko'nglim tashvish topishi uchun sumkalarini ko'rib qo'yaman...»

Hamma sumkasining ichidagi narsalarni partasining ustiga olayotgan edi, Anvarjonning sumkasidan telefon chiqib qoldi. Bolalar hayrat bilan unga tikilishdi. Shunda Furqat:

«Telefonni Anvar emas, Ravshan oldi. Ravshan uning sumkasiga solib qo'yayotganini hali ko'rgandim», – deb qoldi. Ravshan qizarib, oyoqlari qaltiray boshladi...

Yo'q, – dedi Anvarjon, – men olgandim. Keyinroq qaytib beraman, degandim...

O'qituvchi yaxshi nasihatlar bilan bu masalaga shu soatdayoq nuqta qo'ydi.

Gulchehraxon ABDURAZIZOVA,
Farg'ona viloyati

Kulgi inson umrini uzaytirishini hammamiz yaxshi bilamiz, qachonki u haqiqiy, samimiy, chin yurakdan bo'lsa, albatta. Kulgining soxtasi ham bo'larkanmi, deysizmi? Menimcha

bo'ladi. Ko'cha-ko'yda, jamoat joylarida, transportlarda tengdoshlarimni ko'p kuzataman: ayrim qizlarimizning o'zgar e'tiborini tortish maqsadida baland ovoza gapirishlari, kulishlari, bir-birlarini turtib, muomala qilishlari kishining g'ashini keltiradi. Shunday kezlarda donolarimizning quyidagi fikrlari yodimga tushadi: Gul g'unchasi qattiq kulgani uchun uni shamol uchirib ketgan ekan. Chaqmoq esa kulakula pastlashadi. Odobli odam kulish uchun og'iz ochmaydi.

Shunday ekan, kulgining ham chiroyli, o'rinni, me'yorida bo'lgani yaxshi.

Dilafruz XALILOVA

BARCHAMIZNING UYIMIZ

Ona tabiat musaffoligini asrash har birimizning insoniy burchimizdir. Buni yosh avlod ongiga ham singdira borish darkor. Shu maqsadda Marg'ilon shahridagi 2-ixtisoslashgan davlat umumta'lim maktabida «Tabiat – bizning uyimiz» deb nomlangan tadbir o'tkazildi.

Shahar ekologiya jamiyati bilan hamkorlikda tashkil etilgan mazkur tadbirda ta'lim muassasasida faoliyat yuritayotgan «Ekologiya» to'garagi a'zolari rasmlar ko'rgazmasi, sahna ko'rinishlari orqali ona tabiatni asrab-avaylashga tengdoshlari e'tiborini qaratishga intilishdi.

– Maktabimizda yoshlarning tabiatga oqilona munosabatini shakllantirishga katta e'tibor qaratiladi, – deydi maktab direktori, Xalq ta'limi a'lochisi Muhtaramxon Mirzayeva. – Tadbir tashkilotchilari bo'lgan 6-sinf o'quvchilari Sevara Yo'ldosheva, Umida Nabiyeva, Javohir Qosimov, Egamberdi Jo'rayev, Muhammadaziz Abdu-

6-sinf o'quvchisi Sevara YO'LDOSHEVA tadbirning eng faol qatnashchilaridan biri

soliyevlar yer, suv, paxta, bug'doy va turli mevalarga ta'rif berishdi, tabiatga bag'ishlangan qo'shiq, topishmoq va xalq maqollarini yoddan aytishdi.

– O'quvchilar bilan tabiat qo'ynida mashg'ulotlar o'tkazib turamiz, sinfimizda tabiat burchagi tashkil etganmiz, – dedi sinf rahbari, Xalq ta'limi a'lochisi Feruzaxon Po'latova.

– Bugungi tadbirimiz ham bolalarning tabiatga bo'lgan mehrini yanada oshirishga xizmat qiladi, degan umiddamiz.

Tadbir yakunida eng zukko o'quvchilar maktab rahbariyati tomonidan esdalik sovg'alari bilan taqdirlandilar.

Muhammadjon MAHMUDOV,
Marg'ilon shahri

USTOZ ISHONCHI

2012–2013-o'quv yilini yangi muhtasham maktab binosida boshlagan Samarqand viloyati, Samarqand tumani-dagi 45-umumta'lim maktabi o'quvchilari faqat a'lo baholarga o'qishga va namunali o'g'il-qizlar bo'lishga so'z berishgan edi. Barcha sharoitlar muhayyo bo'lgan keng, yorug' va ozoda sinf xonalarida ta'lim-tarbiya olayotgan o'quvchilar o'z so'zlarining ustidan chiqib, ko'plab yutuqlarga erishib kelishyapti.

649 nafar o'quvchi tahsil olayotgan mazkur bilim dargohida faoliyat yuritayotgan «Mohir qo'llar», sport, raqs to'garaklari o'quvchilar bilan gavjum.

Har bir o'quvchisining salohiyatini yaxshi biladigan maktab rahbari Zulxumor opa Fayziyevaning shogirdlaridan umidi katta: o'z kasbining mohir bilimdonlari bo'lishiga ishonadi. O'quvchilar ham barcha tadbirlarda, bilimlar bel-lashuvlarida faol ishtirok etishga harakat qilishadi. Bilimdon, ibratli o'quvchi bo'lish ularning shiori. Chunki ustoz ishonchining mas'uliyati juda katta.

OLMO

SHAHLO ulgan surat

Bo'yniga kattakon Afrika pitonini o'rab olgan mana bu «pahlavon»ni taniyapsizmi? Tanimasangiz, tanib oling: poytaxtimizdagi 29-maktabning 3-sinf o'quvchisi Elbek Mahkamov bo'ladi. Barcha fanlardan a'lola o'qiydigan bu bolakay haqiqiy tabiat shaydosi ekan.

Oynayi jahon orqali namoyish etiladigan tabiat mavzusidagi ko'rsatuvlarni katta qiziqish bilan tomosha qilar, hayvonot va nabotot olamining o'ziga yarasha sir-u sinoatlarini o'rganishga intilar ekan.

Elbek bilan ta'til kunlarining birida aynan hayvonot bog'ida tanishib qoldik. Ko'pchilik bolalar hatto yaqiniga yo'lashga ham botin olmayotgan katta ilonni bemalol ushlab turgan bu bolakayning mardligiga qoyil qolib, suhbatga chorladik. Kelajakda kim bo'lmoqchisan, degan savolimizga: «Katta bo'lsam, elchi bo'laman. O'zbekistonimizning hamma davlatlar bilan do'st bo'lishini istayman», deya dadil javob berdi u.

Kichikligidanoq katta orzular bilan yashayotgan Elbekka, omad yor bo'lsin, deymiz!

YULDUZKON

JAJJI BOSHLOVCHI

– Salom, men kabi quvnoq bolajonlar! «Kichikintoylar davrasida» eshittirishining siz sevgan topishmoqlar-u, tez aytishlar sahifasi efirda! Qani, birinchi topishmog'imizni tinglab, javobini toping-chi...

Radio to'lqinlari orqali yangrayotgan qo'ng'iroqday ovoz sohibasi juda kichikligidanoq qo'lga «mikrofon» tutib, qo'shni dugonalaridan «intervyular olardi». Ayni paytda Mirobod tumanidagi 263-maktabning 1-sinfida tahsil olayotgan Muslimaxon Solijonova bugun haqiqiy kichik radioboshlovchiga aylandi. Qizaloq ota-onasi ko'magida ko'p mashg'ulotlarga ulgurishga harakat qiladi. Darslardan so'ng bir kun radioga yo'l olsa, ertasi-

ga dutor chalish, rasm chizish, biser tikishning hadisini olish bilan mashg'ul.

Yana 14-sonli Olimpiya zaxiralari bolalar va o'smirlar maktabida badiiy gimnastika bilan shug'ullanishga ham fursat topadi.

Eh-he, bu qizaloqning qiziqishlarini sanaganim sari hayratim oshadi. Raqsga tushishni ham qoyillatadigan Muslimaxon maktabda a'lochi, faol o'quvchilardan ekan.

Bu tinib-tinchimas qizaloq hali juda yosh bo'lsa-da, «Tong yulduzi»ning ashaddiy muxdislaridan biri. Chunki o'zi boshlovchilik qilayotgan «Kichikintoylar davrasida»ni tayyorlashda gazetamiz unga juda qo'l kelar ekan-da.

Sayyora QODIROVA

ONADONIM TABIAT

Fusunkor, jilvakor, ko'rk-u tarovatda, saxiylikda betimsol deya tabiatga bisotimizdagi eng chiroyli so'zlardan ta'rif berib, uni onalarga qiyoslashimiz bejiz emas. Zero, biz ham uning ajralmas bir bo'lagimiz. Qadimda bobolar-u momolarimiz tabiatga xuddi insondek munosabatda bo'lishgan, tuprog'ini, havosini, suvini ardoqlashgan, bekor yotgan yerlarini gulzorlarga, bog'-u bo'stonlarga aylantirishgan. Biz kelajak avlodlarga uni softligicha yetkazishga intilishgan. Tabiat ham bor noz-u ne'matlarini saxiylik bilan ulashgan...

Hozir ham shunday! U onamizdek mehribon, bag'ri keng, borig'ini biz farzandlariga ilinadi.

Lekin biz-chi, bugun unga qanday munosabatda bo'lyapmiz? Ne'matlarini asrab-avaylab, oqilona foydalanyapmizmi? Afsuski, bu mezonlarga bugun biroz darz ketgandek. Ayrim insonlarning nojo'ya xatti-harakatlari tufayli tabiat ozor chekyapti.

Har birimiz, avvalo, o'z qalbimizda, qolaversa, atrofdagilar qalbida unga nisbatan mehr uyg'ota olsakki, ona TABIATni, demakki, o'zligimizni asrab qolgan bo'lamiz.

«Biz tabiatni ajdodlardan meros qilib emas, avlodlardan qarg'za olganmiz» degan hikmatni o'zimizga shior qilib olsak, foydadan xoli bo'lmazdi.

Qishloq xo'jaligidan xabardor bo'lgan tengdoshlarim mahsulot yetishtirish, hosildorlikni oshirishda, shuningdek, o'simliklarning kasallanishi, zararkunandalarga qarshi kurashda kimyoviy dorilardan ko'ra, iloji boricha biologik usulni qo'llagan ma'qulligini yaxshi bilishsa kerak. Chunki bu usul sog'lom muhit yaratadi. Zero, tabiat shunday yaratilganki, uning o'z kushandasi, shuningdek, o'z xaloskori mavjud. Buning uchun zararkunandalarning kushandalarini tanib, bilib, ulardan unumli foydalanishimiz lozim. Keling, shu o'rinda hasharotxo'r ko'rshapalak bilan tanishaylik.

TUNGI «SAYYOH»

Ko'rshapalaklar sut emizuvchilarning kenja turkumi hisoblanadi. Fanga uning 650 turi ma'lum. Uya yoki in qurmay, g'or, qoya, devor yoriqlari va daraxt kovaklarida yashovchi ko'rshapalaklar yiliga bir-ikkita bolalaydi. Bolasi bir oydan keyin mustaqil yashay boshlaydi. Qishda uyquga ketadi.

O'zbekistonda takaburun, shalpanguloq ko'rshapalakning 19 ta turi uchraydi. Ko'rshapalak asosan zararkunanda hasharotlarni qirib, foyda keltirgani uchun muhofaza qilinadi. Ma'lumotlarga ko'ra, Forish tumanidagi ko'pgina g'orlarda, toshdan terilgan eski devorlar oralig'ida, molxona va ko'p yillik daraxtlar kovaklarida ko'p sonli ko'rshapalaklar bo'lib, ular mevali daraxtlarni zararkunanda hasharotlardan himoya qilib kelishar ekan. Bugungi kunda bu mavjudotning o'ziga xos xususiyatlarini AQSH, Kanada, Avstraliya, Gollandiya, Meksika, Rossiya, Braziliya kabi davlatlarning biolog va zoolog olimlari qiziqib o'rganmoqdalar.

O'zbekistonda asosan qishloq xo'jaligidagi zararli hasharotlarni qiruvchi ko'rshapalaklar bo'lib, ular tunda katta tezlikda uchib, pashsha, may qo'ng'izi, mo'ylovli qo'ng'iz, daraxt arralovchi, kaliforniya qo'ng'izlari bilan oziqlanadilar. Bitta malla tusli ko'rshapalak bir kechada 70 dan ziyod may qo'ng'izini yesa ham, to'ymaydi. Ular shuningdek,

oddiy va bezgak chivinlarini ham zo'r ishtaha bilan yeb, inson salomatligi uchun katta foyda keltiradi. Shuning uchun ham forishliklar «kim ko'rshapalakning qanotini qarichlasa, bilimdon, hunarmand, jasur, qo'rqmas bo'ladi» deya unga nisbatan muhofaza hissiyotini uyg'otishga intiladilar.

Xulosa qilib aytganda, ko'rshapalak insonga katta foyda keltiradi. Respublikamizda yangi barpo etilayotgan intensiv bog'lar, poliz dalalari, paxtazorlar, mahallalar, va maktab bog'larida bu beozor jonzoatlarning yashashi uchun sharoit yaratilsa, ular beg'araz yordamini biz insonlardan ayamagan bo'lardi.

Shodiyabegim SHAROFIY,
Jizzax davlat pedagogika instituti qoshidagi
Sayiljoyi akademik litseyi o'quvchisi

QANOTLI DO'STLARIMIZ

Xonadonimizda jonli burchak bo'lib, undagi kaklik, to'tiqush, bedana va akvariumdagi baliqlarning barchasi tog' begi (tog' qo'riqchisi) Qurbon bobo va mening mehriга muhtoj. Sayroqi qushlarning erta tongdanoq xonishi go'yo yangi kunning osoyishta va mazmunli o'tishiga tilak bildirayotgandek xushkayfiyat bag'ishlaydi. Bu sayroqi va chiroyli qushlarni tomosha qilgani kelib-ketuvchilarning qadami uzilmaydi.

Bobomga qarashli ovchilik xo'jaligi hududidagi mavjlanib turuvchi Tuzkonko'li va Aydar-Arnasoy suv havzalari shimol tomondan uchib kelayotgan turfa xil qushlarga «mehmonxona» vazifasini o'taydi. Obihayot ular uchun tiriklik va hayotiy zarurat.

Beozor jonivorlar jannatmakon so'lim go'shada shitob bilan suvga sho'ng'iydilar. Tumshuq va oyoq panjalarini tozalab olgach, oftobda isinishadi. Keyin ozuqa ilinjida yegulik izlab havoga ko'tarilishadi. Bobom doimo ulardan ko'z-quloq bo'lib turadi. Qushlarni o'g'rinch a ov qiluvchilardan himoyalash, qishli-qirovli kunlarda ozuqa bilan ta'minlash bobom zimmasiga yuklatilgan.

Bobom qanotli do'stlarimizni asrash barchamizning burchimiz ekanligini bizga uqtirib borishdan aslo erinmaydilar.

Abdulla SAIDOV

CHAQIRILMAGAN «MEHMON»LAR

Qushlarning orasida makkajo'xori doni, qovun, handalak kabi poliz ekinlari bilan oziqlanadigan zararkunandalar ham bor.

Atlantikaning ustidan uchib o'tib, mamlakatimizga hech qanday taklifsiz kirib kelgan yana bir «qochoq» oddiy qovoqaridir. «Ajnabi ari»ning rangi to'q sariq, bo'y-basti katta qovoqaridek kelsa ham, nisbatan ixcham. Bu kelgindi arilar urug'doshlari – mahalliy arilarni doimiy yashash joylaridan quvib chiqarmoqdalar. Ular «mezbon»larga galalashib hujum qilishadi. Va holdan toydirib, nobud qilishadi.

di. Ajnabiylar jussasida yo'li-yo'li bor och yashil mahalliy kichik arilarga negadir tegishmaydi. Ular bilan yonma-yon yashashadi. Ularning asalarilarga munosabati hozircha noma'lum...

Nima bo'lganda ham mamlakatimiz tabiati qushlar va hasharotlarga «boyidi». Bu yangilikdan quvonish yoki qayg'urish kerakmi, buni kelajak ko'rsatadi.

Otabek DADAMIRZAYEV,
poytaxtimizdagi 167-maktabning
7-«A» sinf o'quvchisi

ENG AZIZ NE'MAT

Yotoqxonada yashayman. Qizlarning xatti-harakatlarini ko'p kuzataman. Ular suvni juda ko'p isrof qilishadi. Yuz-qo'llarini yuvib bo'lgunlaricha vodoprovoddagi suvni oqizib qo'yishadi. Oshxonada idish yuvayotganda ham shu ahvol. Lekin bir piyola suv bilan tishimizni tozalab, ozgina suv bilan idishlarni yargirib qo'ysak ham bo'ladi-ku!

Bir kuni tongda suvni oqizib qo'yib, oynaga qarab, tishini hafsala bilan, bamaylixtir tozalayotgan qizga ko'zim tushdi. Hech nima demasdan borib, suvni o'chirib qo'ydim:

– Qancha suv isrof bo'lyapti. Uvoldan qo'rqmaysizmi? – dedim. U menga shunaqangi ensasini qotirib qaradiki, lekin bir og'iz gapirmadi. Bir necha kundan so'ng oshxonada ovqat pishirayotib, o'sha men tanbeh bergan qizning boshqa birovni suvni isrof qilmaslikka chaqirayotganining guvohi bo'ldim. Shunda unga nisbatan qalbimda mehr va hurmat paydo bo'ldi. «Toma-toma ko'l bo'lur» degan naqlni ota-bobolarimiz bejizga qo'llamagan. Shunday isrofgarchilik qiladigan bir kishi, tonnalab toza suvni yo'q qilib yuboradi. Bu esa dunyoda millionlab insonlar zor bo'lgan bu bebaho ne'matni xor qilish bilan barobar-ku.

«Nimani xor qilsang, shunga zor bo'lasan», degan naqlni unutmaylik.

Hilola ERGASHEVA

BEGEMOTNING TOMOG'I

Begemotning tomog'i
Og'rib bir kun,
Filning qabuliga
Kirdi u sekin.

Kasallik sababin
Aniqlamoq uchun
Tomog'iga bosdi
Xartumin uchun.

Doktor – Fil bu holdan
Xayolga botdi,
So'ngra ajablanib,
Shunday so'z qotdi:

– Inim, Siz bo'lmang-da
Buncha ochofat,
Axir ochofatlik
Katta kasofat.

Nafs yo'lida hatto
Unitib jonni,
Teskari yutibsiz
Tipratikonni.

DINOZAVR

Dinozavr,
Dinozavr,
Ajdaho, devdan hatto,
Asli ekansan katta,
Menman deb dunyoda zo'r,
Bo'ldingmi yo aqli g'o'r.
Yaxshilikda ko'p sehr.
Yurakda yonsa mehr,
Izsiz yo'qolmas eding.
Essiz, yo'qolmas eding.
Shu payt bo'lsang, chin so'zim,
Seni asrardim o'zim.

Uch dugona: Qo'zichoq,
Uloqcha va Bo'taloq –
Turli taqinchoqlarga
Shaydo bu uch qizaloq.
Qo'zichoq qulog'iga
Taqib olgan zo'r zirak.
Bo'taloqning bo'ynida
Jangur-jungir qo'ng'iroq.
Uloqcha-chi shoxiga
Chelakni ilib olib,
Yugurar to'rt tarafga,
Chunonam shovqin solib.
Uni ko'rib, Ot hayron:
«Ayt-chi, nima gap o'zi?»
– Qoyilmisan, – der Uloq,
Menda hammaning ko'zi!
– Ey Ot, asli bu yerda
Nima qilib yuribsan?
Ziragimni uyalmay
Nega bosib turibsan?

Ot tutolmay o'zini
Tirjayadi lol bo'lib,
Uloqchani tuhmati
Tuyuladi fol bo'lib.
Buni taqsang, o'ylab ko'r,
Ne kechadi ahvoling?
Oyog'ini ko'tarib,
der: «Bu mening nag'alim.
Qirrali tosh, shishani
Bossam hamki atayin,
Tuyog'imga tig' tegmas,
Qancha yelib chopmayin».
Uloqcha der, men endi
To'rtta chelak topaman.
Qoyil qilib hammani,
Oyog'imga qoqaman.
Unda asl zirakdan
Rohat qilar qulog'im.
Yurganimda dingirlab
Sado berar chelagim.

G'OZLAR OQSUVGA QAYTDI

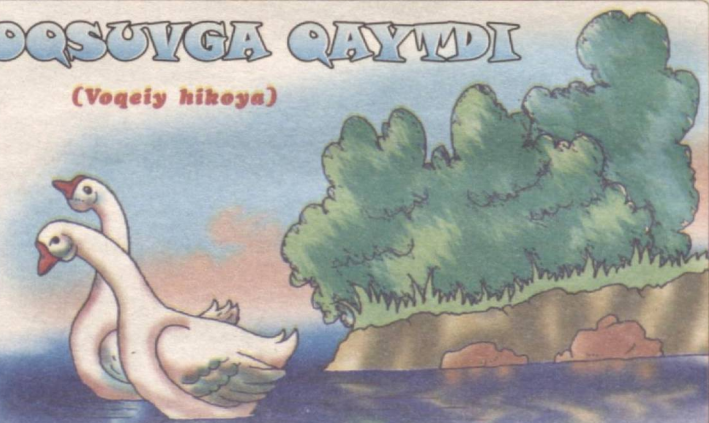
(Voqeiyy hikoya)

Oqsuvlik Jo'raxon boboning qordek oppoq bir juft g'ozlari hovlisi yonidan oqib o'tadigan Oqsuv daryosida yayrab suzib yurishardi. Ularning rizqi suvga sochilgan, kun bo'yi suvda suzib, oziqlanishadi.

Boboning nabiralari g'ozlar bilan o'ynashni xush ko'rishadi. G'ozlar ham bolalarni ko'riboq anhorda, lapanglagancha «g'o-g'o»lab chiqib kelishadi va ularning qo'llaridagi don-dunlaridan cho'qib rohatlanishadi. So'ngra yana «g'o-g'o»lagancha anhorga sho'ng'ib ketishadi.

Nima bo'ldi-yu, kunlarning birida g'ozlar dom-daraksiz yo'qoldi. Bolalar ularni rosa qidirishdi. Anhor o'zani bo'ylab pastki qishloqlarga suzib ketishgan yoki adashib qolishgan bo'lsa, qaytib kelishar, deya intiq kutishdi. G'ozlardan esa dom-darak yo'q. Qanotli do'stlariga o'rganib qolgan bolalar: «G'ozlarimizni topib bering», – deya bobosiga rosa xarxasha qilishdi.

Jo'raxon bobo g'ozlarining topilishidan umidini uzdi. Ular tulkilarga yem bo'lgandir, degan xayolga bordi. Bunga ishonish qiyin edi. Chunki qish pallasida tovuq kataklariga kirishga uringan tulkilarni ana shu g'ozlar bir necha marotaba quvib solishgan edi. Biror yosh-yalag sho'xlik qilib g'ozlarni o'g'irlab ketmadimikan desa, qishloqda yaqin orada o'g'irlik sodir bo'lmagan...

Bir kun Jo'raxon bobo nabirasini olib bozorga tushdi. Bozorni aylanib, u bu narsa xarid qilishdi. Tovuuq bozorining yonidan o'tayotganda, nogahon «g'o-g'o»lagan tanish tovush boboning e'tiborini tortdi. U shosha-pisha ovoz kelgan tomon yurdi. Orqasidan nabirasi ham ergashdi. Qo'llarida tovuq, xo'roz, g'oz ushlab olgan sotuvchilar to'lasiga oraladi. 14–15 yoshlardagi bola ikki qo'ltig'ida ikkita oppoq g'ozni ko'tarib turardi. G'ozlar qanotlarini bir-biriga urib, uning qo'ltig'idan chiqishga urinishar, «g'o-g'o»lab jon-jahdi bilan ovoz chiqarishardi. Jo'raxon boboni ko'rgach battar g'avg'o qilishdi va bolaning qo'llarini cho'qiy boshlashdi. Negaki, g'ozlar egasini tanishgan edi. Haligi bola g'ozlarni beixtiyor qo'yib yubordi. Ikkala g'oz lapanglagancha Jo'raxon bobo tomon yurdi. Bobo

g'ozlarini topganidan xursand bo'ldi va ularni qayerdan, kimdan olganini so'rab-suriishtirdi. Bola kimdan sotib olganini aytdi.

Jo'raxon bobo so'rab-so'roqlab, g'ozlarning qanday qilib bozorga kelib qolganini bilib olsa-da uni o'g'irlab ketgan yigitga bir so'z demay, g'ozlarni olib uyiga qaytdi. Ertasi kuni bobonikiga bir yigit kelib, indamay ketgandan ko'ra yuzimga bir tarsaki tushirganingiz yaxshi edi, deya qilgan ishi uchun kechirim so'radi.

Yaqinda yo'lim tushib, «Oqsuv» qishlog'iga bordim. Jo'raxon boboning bir juft oppoq g'ozlari anhorda mazza qilib suzib yurishibdi.

Kamoliddin HAMDAMOV,
O'ZMU jurnalistika
fakulteti talabasi

BUGUN BIZLAR NIHOLMIZ

Bugun bizlar g'unchamiz,
Ertaga gul bo'lamiz,
Xalqimiz mehnin tuyib,
Kuch-quvvatga to'lamiz.

Bugun bizlar irmoqmiz,
Erta daryo bo'lamiz.
Vatanimiz koriga
Doim tayyor bo'lamiz.

Bugun bizlar niholmiz,
Shu diyor ardog'ida.
Erta yurtini asraymiz,
Ko'zimiz qarog'ida.

Nigora BOBOMURODOVA,
poytaxtimizdagi 12-umumta'lim
maktabining 9-sinf o'quvchisi

YER-U KO'K OPPOQ RANGDA

Pag'a-pag'a yog'ar qor,
Unga qarab qoldik lol.
Osmon misoli elak,
Un elab turar falak.
Yer-u ko'k oppoq rangda,
Siz borliqqa qarang-da.
Qor bo'ronlar o'ynaylik,
Zavqqa to'lib quv naylik.
Pag'a-pag'a yog'ar qor,
Unga boqib qoldik lol.

Nodirabegim HAKIMOVA

Shoda-shoda medallari ko'ksiga yarashib turgan tengdoshingizga havasingiz kelyapti-a?! Buvayda tumanidagi 6-maktabning 8-sinf o'quvchisi Eldorbek Mamajonov chindan-da havasga munosib bola. U, mana to'rt yildirki, darsdan bo'sh vaqlarida tumandagi 2-sonli bolalar va o'smirlar sport maktabida sportning boks turi bilan muntazam shug'ullanib kelyapti. Shu yillar mobaynida ko'plab musobaqalarda qatnashib, ijobiy natijalarni qayd etdi. 2010–2011-yillarda boks bo'yicha o'tkazilgan tuman, viloyat, respublika turnirlarida g'olib bo'lib, murabbiylari, ota-onasi, do'stlari ishonchini oqladi.

HAVASGA MUNOSIB

O'tgan 2012-yil ham Eldorbek uchun omadli keldi. O'z vazn toifasida viloyat birinchiligidan ishtirok etib, 1-o'rinni qo'lga kiritdi. Namangan viloyatida o'tkazilgan o'smirlar o'rtasidagi respublika mintaqaviy birinchiligi musobaqasida 3-o'ringa munosib ko'rildi. Qo'qon shahrida «Mustahkam oila yili»ga bag'ishlab o'tkazilgan birinchilikda esa unga yana 1-o'rin nasib etdi. Olmaliq shahrida bo'lib o'tgan O'zbekiston Respublikasi chempionatida 2-darajali Diplom sohibiga aylandi.

– Ba'zan o'g'lim yuz-ko'zidan jarohat olib kelsa, achingan paytlarim ham bo'ladi. Biroq yutuqqa erishsa, undan-da ko'proq quvonaman. O'g'limning eng sevimli maskani – sport maktabi. Hatto kechki payt ham uydagi boks qopidan uzoqlashtirmaymiz, – deya o'g'li haqida faxrlanib so'z ochadi qahramonimizning otasi Burhonjon Mamajonov.

– Qo'lga kiritgan yutuqlarim bilan cheklanib qolmay, o'z ustimda tinimsiz ishlashim kerak! Bu mening

har kuni ovoz chiqarib takrorlaydigan shiorim, – deydi Eldorbek. – Mana, milliy terma jamoamiz safiga ham qabul qilindim. Maqsadim – jahon chempionatlari, Olimpiya o'yinlari g'olibi bo'lish!

Uning yuz-ko'zlaridagi o'ziga bo'lgan ishonchni ko'rib, o'z oldiga qo'ygan maqsadlariga, albatta erishishiga shubha qilmadim.

Sohibjon HOTAMOV,
Farg'ona shahridagi Yormozor akademik litseyi o'quvchisi

DUNYO

BOLALARI HAYOTIDAN

Hindistonda 14 yoshdan kichik bolalarni mehnatga yollashni taqiqlovchi mehnat qonuniga o'zgartirishlar kiritildi.

Unga ko'ra, 14 yoshdan kichik bolalarni mahalliy uy, choyxona, dam olish maskanlari va boshqa xizmat ko'rsatish shoxobchalariga ishga yollash taqiqlandi. Qonunning eski nusxasida bolalar sog'ligi uchun xavfli bo'lgan zavod va konlarda ularni ishlatish mumkin emasligi ko'rsatib o'tilgan edi. Yangi nusxasida esa yuqorida tilga olingan mahalliy ish joylari ham bola salomatligi uchun zararli maskanlar qatoriga kiritildi.

Lekin mutaxassislar mazkur qonunni amalda tadbiq etishning deyarli imkonini yo'q, deya xavotirlanishmoqda. Chunki mamlakatda bolalardan ishchi kuchi sifatida azaldan keng foydalanib kelinadi. Ularni bunday turmush tarzidan himoya qilish uchun mamlakatda yetarlicha dasturlar ishlab chiqilmagan.

Bunday ma'lumotlarni o'qib, mustaqil diyorimizda biz yosh avlodga ko'rsatilayotgan g'amxo'rliklardan behad quvonamiz. O'z navbatida bilim olishimiz, hunarli bo'lishimiz, sport bilan shug'ullanib, sog'lom kamol topishimiz uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar, imkoniyatlarga munosib javob berishga intilamiz.

Nigora JO'RAYEVA

CHEMPIONLAR CHIQSA, AJABMAS

Nurota tumanidagi 22-umumta'lim maktabi tuman markazidan ancha olisdagi qishloqda joylashgan bo'lsa-da, o'quvchilar uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Quvonarlisi, bu yerda sportsevar yoshlar uchun sport majmuasi ham barpo etilgan bo'lib, u doim bolalar bilan gavjum.

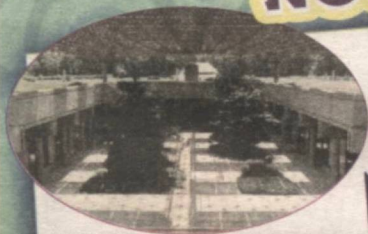
Maktabda sportning milliy kurash, shaxmat-shashka, voleybol, qo'l to'pi, futbol, yengil atletika kabi turlari bo'yicha tashkil etilgan sport to'garaklarida mashg'ulotlar muntazam olib borilmoqda. Tajribali murabbiylarning samarali faoliyati, yosh sportchilarning ishtiyoq bilan sport sirlarini o'rganish-yotgani hozirdanoq o'z natijalarini bermoqda. Qishloq yoshlarining yengil

atletika bo'yicha tumanda birinchi, viloyatda esa uchinchi o'rinni egallashgani fikrimizning isbotidir. Qo'l to'pi, voleybol bo'yicha tashkil etilgan qizlar terma jamoasi viloyat miqyosida o'tkazilgan turli musobaqalarda muvaffaqiyatli ishtirok etishdi. Yaqin kunlarda ushbu jamoani respublika miqyosidagi musobaqalar g'oliblari orasida ko'rsak, sira ajablanmaymiz. Astoydil qilingan mehnat, intilish besamar ketmaydi. Kelajakda mazkur maktab o'quvchilari orasida ham yurtimiz bayrog'ini jahon arenasida baland ko'taradigan chempionlar yetishib chiqishiga ishonamiz.

Dilorom HOTAMOVA

NOODATIY MAKTABLAR

Bu qiziq!

YER OSTI BILIM DARGOHI

Masalan, AQSHning Reston shahrida joylashgan yer ostidagi Terraset boshlang'ich maktabi 1970-yili energiya tanqisligi vaqtida bunyod etilgan. O'quv dargohida odatdagi o'qishdan tashqari, noodatiy tadbirlar, kechalar, davra suhbatlari o'tkazib turiladi. Ya'ni, shahar ko'chalarida o'quvchilar bilan ota-onalar ishtirokida yugurish musobaqalari, kitobxonlik kechalari tashkillashtiriladi.

Bugun yurtimizda Siz yoshlarning ta'lim-tarbiya olishingiz uchun yetarli imkoniyatlar mavjud. Barcha shart-sharoitlarga ega zamon talablari darajasidagi maktablarda tahsil olib, o'z iqtidoringizni to'la namoyon etayotganingiz barchamizni birdek xushnud etadi.

Bilamizki, mamlakatimizdagi ta'lim maskanlarida ichki qonun-qoida, tartib-intizom me'yorlari o'rnatilgan bo'lib, Siz o'quvchilar ularga to'liq rioya etasiz. Shunday emasmi? Uy vazifalarini o'z vaqtida bajarish, o'qituvchi-murabbiylarni hurmat qilish, darsga kech qolmaslik, toza va ozoda kiyinib yurish va hokazo. Ammo dunyoda shunday maktablar ham borki, ular haqida o'qisangiz, yoki eshitsangiz beixtiyor lol qolasiz. Bunday ta'lim dargohlari o'zining o'zgacha odatlari tufayli ular dunyoda «noodatiy maktablar» deya nom qozonishgan. Nafaqat qonun-qoidalari, balki o'ziga xos binosi bilan ham boshqa odatiy maktablardan tubdan farq qiladi.

KO'CHMANCHI MASKAN

Noodatiy maktablardan yana biri Rossiyaning Yoqutiston viloyati, Evenkiya tumanidagi «Keneleken» maktabidir. Bu ta'lim dargohida ko'chmanchi bug'uchilik bilan shug'illanuvchi insonlarning farzandlari tahsil olishadi. Avvallari ko'chmanchilarning bolalari bir necha oylab maktab-internatlarda ota-onalardan uzoqda ta'lim olishar edi. Hozirda bu muammo butunlay hal etilib, yuqoridagiga o'xshash o'nlab maktablar tashkil etildi. Ta'lim dargohida o'quvchilarga qulaylik yaratish maqsadida uy vazifalari, nazorat ishlari internet tizimi orqali olib, javoblari ham internet orqali o'qituvchilariga yetkazadilar.

Internet materiallari asosida Nigora ABDUNAZAROVA tayyorladi

Bilasizmi?

QOSHIQ VA SANCHQI

tarixidan

Qadimgi rimliklar va yunonliklar qo'lda ovqat yeyishgan. Rimlik shoir Ovidiy ularni barmoq uchida ovqatlanishga o'rgatgan.

Keyinchalik Yunonistonda qo'lga qattiq uchli maxsus qo'lqop kiyib ovqatlanilgan. Qoshiqlarning ilk namunalarini eramizdan 3000-yil avval yaratilgan.

Ular loydan yoki hayvonlar suyagi va shoxlaridan yasalgan. Shuningdek, dengiz chig'anoqlari, baliq suyagi va boshlari hamda yog'ochdan ham yasalgan. Dunyodagi eng birinchi

kumush qoshiqlar 998-yilda Rossiyada yasalgan. Sanchqiga o'xshash, lekin besh yoki undan ko'p tishli anjom, Osiyoda X asrda paydo bo'lgan. 100 yildan keyin ushbu kashfiyot Yevropagacha yetib borgan, lekin faqatgina XVI asrga kelib u keng tarqala boshlagan.

MANZURA tayyorladi

PAZANDA QIZGA

Aziz qizlarjon! Gazetamiz orqali turli xil shirinliklar, salatlar tayyorlashga oid foydali maslahatlar berib borilayotgan ushbu ruknimizni muntazam kuzatib borayotgandirsiz. Bu gal sizga krab tayoqchalaridan tayyorlanadigan, darmondorilarga boy salatni o'rgatmoqchimiz.

Kerakli masalliqlar:

4 dona o'rtacha kattalikdagi kartoshka, 4 dona bodring, 4 dona tuxum, 200 gramm kolbasa, 200 gramm pishloq, 2 dona qizil sabzi, 200 gramm o'simlik yog'i, 1 banka konservalangan jo'xori, 2 bog' salat bargi, 8-10 dona krab tayoqchalari, tuz va mayonez.

Tayyorlanishi:

4 dona kartoshka mayda somoncha shaklida to'g'rab, yog'da qovurib olinadi. 4 dona tuxum aralashtirilib, quymoq shaklida pishirib olinadi va 200 gramm kolbasa parrak holda qovurib olinadi. Qolgan hamma mahsulotlar somoncha shaklida to'g'raladi va konservalangan jo'xori, mayonez solib aralashtiriladi. Salatimizning mazasi oila a'zolaringizga manzur bo'ladi, degan umiddamiz.

ZUBAYDA tayyorladi

TEZ AYTISHLAR

Chaqqon chumchuq chigirtkani cho'qidi.

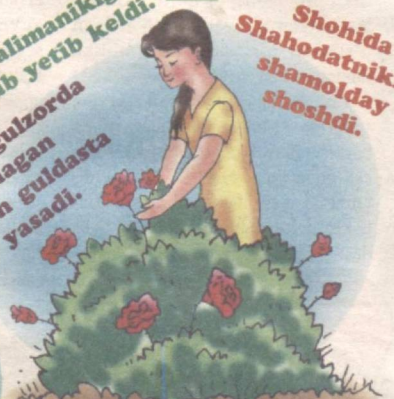
Chumchuq chigirtkani yeydimi, Chigirtka chumolini yeydimi?

Temur tarvuzni tarozida tortdi.

Xalil Halimanikiga halloslab yetib keldi. Gulhida gulzorda gullagan guldan gulda yasad.

Shohida Shahodatnikiga shamolday shoshdi.

Shahzodxon HUSANOV, Poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi 197-maktabning 3-«V» sinf o'quvchisi

FELVORD

Qanday gullarning nomi yashiringan?

I	R	L	L	A
A	T	G	U	O
B	O	A	R	S
C	Y	N	G	I
H	E	C	H	S
K	A	H	A	F

- Suv inson hayotida juda muhim o'rin tutadi, - dedi o'qituvchi. -

Qani, kim bunga misol keltiradi?

- Men, - dedi Akbar qo'lini baland ko'tarib. - Agar suv bo'maganda, biz suzishni bilmagan bo'lardik...

- Nima uchun «yomon» baho olding? - dedi ona o'g'lini koyib.

- Bu savolingizga javob berolmayman, oyi, negaki bahoni men emas o'qituvchimiz qo'yadi.

Fayzulla ABDULLAYEV

28-yanvar 2013

Bosh muharrir:
Feruza JALILOVA

Muassislari:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi, O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, «KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi, «SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumati qaratilgan Xalqaro xayriya jamg'armasi.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0208-raqam bilan 2007-yil 2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Bahodir G'ANIYEV, Svetlana INOMOVA, Jahongir MUSAYEV, Murtazo SULTONOV, Zoir ISAJONOV, Sa'dullo TURSINOV (Bosh muharrir o'rinbosari), Feruza ADILOVA (mas'ul kotib), Zikrilla TESHABOYEV, Quroqboy ERGASHEV, Sobitxon TURGUNOV

Navbatchi muharrir:
Dilorom HOTAMOVA
Rassom:
Feruz MATYOQUBOV
Dizayner:
Olovuddin OROPOV

Manziliimiz:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeks: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

Tel: 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston» NMIUda chop etildi. Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi. Haftaning dushanba kuni chiqadi. Shakli A-3, 2 bosma taboq. ISSN 2010-6092 Adadi - 85029 Buyurtma N: 6285